

Előfizetési árak:

Egész évre	8.—
Fel évre	4.—
Negyed évre	2.50
Egyes példány ára	20 fillér.

Megjelenik vasárnap.

DÉLSOMOGY

POLITIKAI LAP

Szerkesztőség:
Rákóczi-utca 10. szám.Kiadóhivatal:
Városház-épület.Kéziratot nem adunk
vissza. — Nyílt-tű
petit sora 10 fillér

Készültségünk.

A képviselőház július 23. ülésén Tisza István gróf miniszter elnök utalással azon nézetére, miszerint a világesemények közepette nem áll az ország érdekében bizonyos kérdések bolygatása — komoly kérelemmel fordult politikai ellenfeleihez: tegyék megfontolás tárgyává, hogy megfelelőnek tartják-e a szándékolt interpellációk megtételét? Az elhangzott interpellációkra válaszolva pedig — nála szokatlanul — sok szóval semmit sem mondott, kivéve azt, hogy komoly időket élünk, helyén való lenne a politikai pártok békéje, mi alatt — ugymondá — ő azt érti, hogy az ellenzéknek lehetővé váljon felémelt fővel, eddigi eljárásai dezavválása nélkül azt mondani: fátyolt vetünk a multakra, most már az ellenség ellen együtt indulhatunk.

Ez a nap volt az, melyen Giesl báró belgrádi követünk a monarchiának Tisza és Tsai által készített demarchát a szerb királyi kormánynak átadta s melyre két nap múlva Zimonyból telefonon jelenti a magyar miniszterelnöknek, hogy kielégítő választ nem nyervén, utasításához képest a diplomáciai viszonyt megszakította. Magyarország ezzel állami tekintélyét melyet a koalíció rövid négy évét kivéve — alkotó munka nélküli, majdnem két évtizedre terjedő különböző változatokban folyó obstructio már-már semmivé tett: — a külföld előtt ismét visszaszerezte. A szerbiai kártyát ke-

verő orosz diplomacia figyelmét elkerülte, hogy mi nem vagyunk „beteg ember“ kinek javai felett, mint egykor Lengyel honon, most Törökországon a szláv államok osztozkodhatnak, hanem bennünk egészséges nemzeti öntudat és erkölcsi derékség él, mely nagy tettek nagy mozgó ereje lehet.

Nyugodtan nézhetünk a jövő elé. Nemcsupán azért, mert Anglia riválisa. Oroszország véghetlen nagysága által hatalmában meghaladni nem tudott, nemcsak azért, mert Németország szuronyerdejével, ágyu phalankszával, őszinte, hű, tette kész szövetségesünk, ki testvérként áll oldalunkra, Olaszország is becstületes nyíltsággal jelenti ki, hogy szövetségesi köteleesség teljesítésében bizhatunk s mert ugyanekkor Románia barátságos semlegeségéről biztosít, Anglia pedig a hármas entente egyik tagja Szerbia elítélésével a háboru localizációját tüzte ki vezérelvül, Oroszország és Szerbia pedig ki nem heverték még előző háboruikat; hanem azért is, mert ma már nem vagyunk ott, ahol voltunk a Balkán háboru idején, mely már akkor egész másképp játszódtott volna le, ha mi a véderőnk kiépítéséről és fejlesztéséről, vagyis az 1912. évi törvényekről néhány évvel korábban gondoskodunk. A bajon — hála Isten — segítve van. A törvényhozás — mintha csak jóvá akarta volna tenni két évtized mulasztásait, — melyek alatt évről-évre felosztva, kevésbé lett volna terhes, — egyik nagyfontosságú

javaslatot a másik után emelte törvényerőre s a korszak alkotó reformok egész sorozatát vitte bele hadseregünk szervezetébe.

Hadseregünk tehát modern alapon épült, jól felszerelt, nagy és hatalmas, s a mi fő katonáink értelmi és akarati ereje a hadsereg u. n. külerejével arányban áll. A hadviselés t. i. nagyfokú értelmű erőt kíván nemcsak a vezérlőkben, de a vezérletekben is, s a külereő győzelme a szellemi erő győzelme is egyszersmind; más részt pedig a külereő győzelme csak ideig óráig tartó, nem elégséges egy nemzet leigázására, ha a győző népnek erkölcsi és értelmi fölénye nincsen. Nemcsupán hadseregünk felszerelése, de értelmi és erkölcsi erő tekintetében is — minden sovénizmus nélkül mondhatjuk — felette áll nem csupán a kicsiny Szerbiának, de a nagy Oroszországnak is, mihez képest még ha egyedül állnánk is győznénk megboszulva az 1849. évi orosz inváziót s győzelmünk eredményeit meg is fogjuk tudni tartani. Hadrakelésünk nyugodt, öntudatos és önértetes erkölcsi alapon áll. A mi bevonuló embereink ezrei közt a pályaudvarokon a naphosszat tartó várakozások ideje alatt nem láttunk részegyet, nem láttunk gyávaságtól reszketőt, nem hallottunk zugolódót, lázongót. Még asszonyaink is, kik fiaikat és kik gyermekeik apját, férjeiket kísérték ki szerető szívök tépő fájdalmát magokban tartották. Sirások nem volt eszeveszett jajgatás, mely

Janka.

A sugár fenyők barna tobozai egyhangu koppanással hullanak alá a fagytól csillogó pázsitra. A végtelen koppanásba olykor egy-egy megvéhédtt ágnek a lomha esése vegyül, kísérteties sóhajt hallatva ha leérf az enyészetbe. A parknak ez unott hangulatába szomorú visszhangkép olvad bele a kastélyból kitérő jajszó, melynek hallatára ki tudja hányadszor veti magára a keresztet az a bamba képű muszka, ki e helyen a portás tisztét tölti be, unos-untalan sóhajtozva:

— Janka . . . Szegény Janka . . .

Szegény Janka! Ő volt a moszkvai magyar dalcsarnok legragyogóbb csillaga. Irigylet vetélytársa annak a sok magyar leánynak, kiket vele együtt a rubelek varázsa és valamelyik hazai orfeumból kikopott német delnőnek fényt és pompát ígérő szava csalt ki ide a messze idegenbe, a nagy Oroszországnak hótól fehér, de büntől fekete városába.

A magyar nóta gyújtott itt is, mint mindenütt a világon. Az arany-fiatalág nagy csoportban vonult be esténként a Nelidov-

park orfeummá vedlett kastélyába, mely „Ungverky-Chor“ néven a leghirhedtebb mulatóhelyévé vált Moszkvának.

Mert a magyar leányok értettek ám a művészetükhöz. Akit a dalukkal magukhoz nem fűzhettek, azt megszíbasztották az égető csókjukkal, amelyből ha kóstolt valaki, mámorossá lett tőle úgy, hogy soha többé nem kellett neki a nappal, mindig csak az éjszakát vágyta friss csókjával, újabb mámorával . . .

Sergius Ivanovics herceg is belekóstolt ebbe a mámorba. Őt Janka kínálta meg e kehellyel és hogy Ivanovics ivott belőle, egyszeribe szédület fogta el, mely odaterítette őt Janka lábai elé. Ettől fogva hiába volt az ősz Polovna hercegnőnek minden értelme fiához. Ivanovicsot a hajnal beállta rendesen ottfogta a szép magyar leány oldala mellett.

Egy napon Polovna hercegnő így szólott fiához:

— Fiam, nőstülni fogsz. Nézz körül. A dugazóág Romanovok fejedelmi házából le egészen az utolsó parasztkunyhóig nyitva előtted minden ajtó. Válassz tetszésed szerint. Én áldasomat épp úgy adom hercegi arád koronás fejére, mint polgári meny-

asszonyod himzett pártájára. Csak azt a magyar leányt kerüld el . . .

A hercegnő most közelebb lépett fiához és megindult hangon folytatta:

— Régi történetet mondok el neked. Nemzetek vívták szabadságukat, köztük legelkeseredettebben a magyar. Kilenc ellensége nem bírt vele, tizediknek minket is hívtak le. A harcba vonuló csapatok közt volt atyád is. Akkor éppen egy hónap óta voltam neje. Mindössze ennyi ideig volt részem abban, amit úgy hívnak, hogy szerelem, mert atyád nem tért többé vissza. Megölték a magyarok . . .

A hercegnő könnyecskéket törült ki szeméből.

— Látod fiam, — folytatta kis szünet után, ezért féltetek én úgy attól a magyar leánytól. Nem tehetek róla, de én babonás vagyok, én abban a magyar leányban gyászos végzetemnek a folytatását látom.

Nem tudta tovább mondani. Zokogás fogta el. Ivanovics odament hozzá, lehajolt melléje és úgy csókolgatta a két kezét, ami a hercegnének láthatólag jól esett, mert lassan derülni kezdett az arca; majd nagy szeretettel az ölébe vonta fiának a fejét, egyre kérdegetve tőle:

elveszi a férfi lelkierejét. — igaz szívök igaz fájdalomának csendes megnyilatkozása volt, szerető szívvel válás, szerető szívvel várás, fiaiknak, férjeiknek kemény elszántságot kölcsönző.

Nyugodtan tekinthetünk a háboru idejére pénzügyi készütségünk tekintetében is. Minden nehézségek felett diadalmasan fogja megállni helyét az állam és a közgazdaság javára nagy készleteivel közös jegybankunk, mint hadi bank. Mellette — az ismeretlen nagyságu „hadi kincs“-ből eltekintve — a monarchia két államának 5 és fél milliárd koronát meghaladó költségvetéseiben számos oly tételt találunk, melyek a háboru alatt minden hátrány nélkül visszatarthatók, vagy egyáltalában rendeltetésükre nem is folyósíthatók. Elsősorban figyelembe jönnek mind e felett a „pénztári készletek“ s óriás jelentőségük a természetbeni szolgáltatások, melyek a hadia kelt sereg működéséhez a hadviselés érdekében az ország polgáraitól, testületeitől s a községektől új törvényekbe iktatva régi hadi jog alapján személyi és dologi szolgáltatásokban igénybe vehetők.

A midőn agg királyunk hadai közé kíván szállni, a midőn a kettős monarchia szellemi feje oly törhetetlen jellemes erejű, lánglelkű, bölcsszemű magyar hazafi, mint Tisza István gróf miniszterelnök, a midőn hadseregünk nagyhatalom s minőségre, felkészültségre első az elsők között s katonáink erkölcsi érzéssel égnék a harcra, a midőn anyagi erőnk ingadozás nélkül állni képes a háboru kívánta áldozatkészséget még ha nem lennénk is igaz és hatalmas szövetségeseink, még ha a poklok kapui jönnének is ellenünk még akkor is dagadó kebel-lel énekelhetjük:

„Szittyá vitézek a harc riadalma ne rettegetessen benneteket“.

Kaszás Géza dr.

— Ugy-e fiam, kerülni fogod azt a magyar leányt?

— Megpróbálom anyám . . .

A próba nem sikerült. Ivanovics sokkal ittasabb volt már, semhogy ki tudott volna jözanodni. Előkezelve, éjszakáról-éjszakára mind mélyebbre merült abba a két lángoló pokolba, mely Janka csodálatosan szép arcáról lobogott feléje. A végén aztán egészen beleveszett . . .

Az éjjeli tobzódás zaja elült a termekben. a hajnali szürkület derengő fénye álomra kergette a mulatózókat. A tivornyától fáradt leányok egymásután tértek pihenőre. Jankát is elfogta az álomosság és kacér mosollyal unszolta Ivanovicsot, hogy hagyja magára. Ivanovics azonban e helyett megfogta a leány puha két kezét és úgy esengett hozzá egy csókjáért.

A vágytól suttogó szavakba egy szánkónak hangos csilingelése vegyült. Ivanovics felütötte a fejét, hallgatódzott, aztán lassan eleresztette a leány kezét és egyre figyelve a csengők zajára, az ajtónak tartott. Még nem érte el, mikor az egyik szárnya kitért esendesen és belépett anyja . . .

A hercegnő sápadt volt. Két, ijesztően sötét folt a szemei körül és a mély ráncok

A háboru.

Megkezdődött a háboru. Fejünk fölött összetornyosultak a nehéz sötét fellegek, lelkünkbe belemarkol a bizonytalanság, füllünkbe még mindég belezug a bucsuzók göresös zokogásának megrázó visszhangja. Mint hoz magával a jövő, mi fog történni, azt a mai napon még nem tudhatjuk. Tiszában mindezekkel csak akkor lehetünk, ha az események már teljesen lezajlottak. Mindenesetre erőseknek kell lennünk, hogy kellő nyugalommal átélhessük ezen történelmi pillanatot. Erőseknek kell lennünk kétszeresen sőt tízszeresen és nyugodtan kell várnunk, mert ezzel csak elősegítjük a háboru sikerét, mely hazánk, valamint gazdasági életünk nyugodtságát van hivatva megszerezni.

El kellett jönni ennek, hogy egyszer leszámoljunk azzal a rosszakaratu szomszédal, mely hozzájárult ahhoz a véres merénylet-hez, melynek jövődő királyunk áldozatául esett. El kellett jönni ennek azért is, hogy megmutathassuk, miszerint nem vagyunk magunkkal tehetetlenek. Nem hagyhatjuk magunkat évek során át zaklatni ily kis országtól, mely nem képes önmagán uralkodni. Ha ők megengedték maguknak mindazt, melyet idáig — többszöri figyelmeztetés dacára — is velünk szemben elkövettek, mi megengedhetjük magunknak — hisz életünk nyugalmaról van szó — akkor azt, hogy közéjük vágjunk. Ha ők belerészegedtek a véletlen sikerbe, amit a két háboru hozott nekik és elbizakodtak, akkor megérdemlik azt, hogy mi kijözanítsuk őket és lehűtsük erős mámorukat.

Ha mi élni és fejlődni akarunk, távol kell tartani hazánk határaitól a nyugtalanító és lázító elemeket, hogy urai lehessünk a magunk területének és óvhassuk polgárainkat idegen vágyak és aspirációk mételjétől. Ha ezt nem tennék súlyos mulasztást követnénk el, mely tekintélyünk lerombolásához és belső nyugalomunk megbontásához vezetne.

A mozgósítás lezajlása óta a szükséges nyugalom megvan, az itthonmaradottak bele-nyugodtak és bizva harcosaink sikerében.

a keskeny ajkak szögletében mutatták, hogy nagyon szenved, amit egyébként elárult a hangja is, melyen fiához szólott:

— Velem fogsz jönni, Sergius Ivanovics. Magammal viszlek, mondja fagyos komolysággal és egy megvető pillantást vetve a leányra, szinte pattogó gyűlölettel tette hozzá

— Mert akarom, hogy hagyd el ezt a fajzatot . . .

Janka, ki ezideig tágrameredt szemekke nézte ezt az egész jelenetet, az utolsó szavakra, mint a szíven sebzett vad ugrott Ivanovicsnak és mintha valamely mély álmából akarna felkelteni, a két kezével belekapaszkodott annak izmos vállába és sikoltott a fölébe:

— Ivanovics! hát te tűröd ezt?! . . .

Ivanovics szólni akart valamit, de ebben a pillanatban Polovna hercegnő kezében megvillant az ősz hajanál is villogóbb tőr és Janka holtan esett össze.

. . . Sergius Ivanovics herceg pedig a gyilkosság színhelyén megjelent rendőrnek az vallotta, hogy a leányt ő ölte meg szerelemféltésből és miután a zokogástól fuldoló ősz anyját gyöngéd fiui szeretettel szánkjába segítette, egykedvűen követte a rendőrt a gyilkosok börtönébe. F. L.

tulzott aggodalom nélkül várják hazatérésüket. A teljes nyugodtságot csak néha-néha — váltják fel a falakra ölelkező óriás plakátok és egy-egy elrobogó katonai vonat.

Katonáink edzett emberek, jól kivannak képezve, nyugodtan engedhetjük tehát őket a harctérre, honnan csak dicsőséget hozhatnak haza, mely által hazánk nyugalma hosszú időre biztosítva lesz.

A háborus eseményekről a következőkben számolhatunk be:

Szerbia válasza.

Giesl báró cs. és kir. követ Bécsbe érkezve, a külügyminiszteriumban átadta a követeléseinkre adott szerb válaszcímlevelét. Ez a jegyzék azt a hamis látszatot akart kelteni, mintha a szerb kormány az általunk támasztott követeléseket nagyrésztben teljesíteni hajlandó volna.

Tényleg azonban a jegyzéket az őszinteség hiányának olyan szelleme tölti el, amely kétségtelenné teszi, hogy a szerb kormány nem gondol komolyan arra, hogy véget vessen annak a bűnös elnézésnek, amelyet eddig a monarchia ellen irányuló üzemekkel szemben tanúsított.

Ugy a mi demarsunk általános alapjai tekintetében, valamint az egyes általunk támasztott követelésekre nézve is a szerb jegyzék olyan messzemenő föntartásokat és korlátozásokat tartalmaz, hogy a tényleg tett engedmények is jelentéktelenné válnak.

Különösen semmis ürügy alatt teljesen elutasították ama követelésünket, hogy cs. és kir. orgánumok vegyenek részt a június 28-iki összeesküvés szerb területen levő részeseinek kifürkészésére irányuló nyomozásban. De épp így az elutasítással jelentenek egyet azok az ígéretek, amelyeket nekünk a monarchia ellenes sajtó megrendszabályozása tekintetében tettek.

Azt a kívánságunkat, hogy a királyi kormány tegye meg a szükséges intézkedéseket arra, hogy a fölösztatott monarchiaellenes egyletek ne folytassák más néven és más formában tevékenységüket egyáltalán nem vették figyelembe.

Minthogy a cs. és kir. kormánynak e hó 28-iki jegyzékében foglalt követelések a szerb részről eddig tanúsított magatartásra való tekintettel a minimumát képezi annak, ami szükséges ahhoz, hogy a monarchia délkeleti részén a tartós nyugalom megteremtessék, ki nem elégitőnek kellett tekinteni a szerb választ.

Hogy egyébként a szerb kormány maga is tudatában volt annak, hogy jegyzéke reánk nézve elfogadhatatlan, bizonyítja az a körülmény, hogy a jegyzék végén azt javasolja nekünk, hogy döntőbírósi úton keressük a kontroverzia rendezését, ami olyan fölhívás, amelyet az a körülmény juttat helyes világításba, hogy már 3 órával a jegyzék átadása előtt, ami alig néhány perccel a határidő lejártá előtti történet, elrendelték a szerb hadsereg mozgósítását.

Részleges mozgósítás.

A ravasz szerb jegyzék átvétele után hadvezetőségünk azonnal elrendelte a IV. hadtest mozgósítását, — amit mult vasárnapi rendkívüli kiadásunkban már jeleztünk — mely hadtest 80 százaléka szinmagyar és ebbe tartozik Szolnok, Pest, Fejér, Tolna

Baranya, Somogy és Bácsbodrog vármegyék és Fiume város.

A részleges mozgósítás hírére országsszerte és így Szigetváron is általános hadvívál-gással fogadta a nép és mindenütt tüntető kifejezésben adott megnyilvánulást a háboru mellett v. 15 óráig. Ugy a rendes állománnyba, mint a népfölkelésbe tartozók azonnal eleget tettek a mozgósítási parancs elvégzésének és tömegesen lepték meg a főjegyzői hivatalt, hogy kiállítsák részükre a menetigazolványt. Szigetvárról bevonult 130 főzűs hadi reggeli, 62 honvéd és 150 népfölkelő, akiket a katonai vonatok szállítottak el bevonulási helyükre. A mozgósítással kapcsolatban életbe lépett a vonatok hadi menetrendje is, mely a vonatok a katonai szállítmányok foglalták le és ezért az igénybe vett vonatokot mindössen katonai őrségekkel látták el. A hadi menetrend megváltoztatta a posta rendes menetét is, úgy hogy a levélpostán kívül semmi egyéb küldeményt a hivatalok fel nem vesznek a magánfeljött, ha csak azok nem képeznek katonai dolgokat.

A mozgósítás folyamata alatt Felsőkerék királyunk aláírt hadüzenetet is Szerbiának melyet a monarchia megbízásából Németország követe juttatott a szerb kormányhoz, és annak szövege szóról-szóra a következő:

A magyar hivatalos „Budapesti Közlöny“ és az osztrák hivatalos „Wiener Zeitung“ kedden délután 4 órakor külön kiadásban jelent meg és a következőket tartalmazza:

Hadüzenet.

Ő császári és apostoli királyi Felség 1914. évi július hó 28-án kelet legfelsőbb elhatározása alapján a mai napon a szerb királyi kormányhoz francia nyelven hadüzenetet intézett, amely eredeti magyar fordításban a következőképen szól:

Mivel a szerb királyi kormány ama jegyzékre, amely részére Ausztria-Magyarország belgrádi követe által 1914. évi július hó 23-án átadott, kielégítvényt nem adott, a császári és királyi kormány kénytelen maga gondoskodni jogainak és érdekeinek védelméről és ezen célból a fegyverek erejéhez fordulni. Ausztria-Magyarország ennélfogva a jelen pillanattól kezdve hadiállapotban levőnek tekintí magát.

Ausztria-Magyarország külügyminisztere:
Gróf Berchtold, s. k.

A nagyhatalmak.

A beállott események a nagyhatalmaknál azonnali akciót idéztek föl és Anglia a béke érdekében foglalt állást, míg Franciaország és Oroszország azon dolgoztak, hogy a hármasság ententét beavatkozásra bírják. Hogy mily eredménnyel jár a nagyhatalmak akciója azt a jelen pillanatban megítélni nem lehet, de fényes ténye igazunknak az, hogy hatalmas szövetségünk Németország a pártunkon áll és ezzel figyelemzette Oroszországot a következményekre, ha beavatkozna a Monarchia és Szerbia ügyébe. Ugyanazok Olaszország is tudomására adta külügyi hivatalunknak, hogy mindenben velünk érez. Ennek dacára Oroszország a mozgósítást elrendelte hét hadtestre, mely intézkedésével reá zúdította Európára a világháboru rémő és melyből már előre megállapítható a nagy szlav eszme fölbomlása. Monarchiánk ma a világ intőzők jellegét öltötte magára és bizunk abban hogy fegyvereink dicsősége sikereivel meg is tartjuk azt, mert harcépességünk és hazaszeretefünk fényes biztosítékai már e

nehány napos hadiállapot óta azt mutatja. Az orosz mozgósításra Németország részleges és a moharchia

Általános mozgósítást

rendelt el.

Futó tüzként terjedt el pénteken este az általános mozgósítás híre városunkban. Az emberek nagy csoportokba verődve várták a mozgósítási parancs hivatalos kihirdetését és közben mind felkeszben tüntettek a háboru mellett, hazafias dalokat énekelve járták be a város népesebb utcáit. Hegyessy János főszolgabíránk pedig a nagyobb csoportokhoz több helyen gyűjtő beszédet intézett, fölhiyta a lakosságot hazafias kötelességük teljesítésére és meghatóan esetelette a szülő, a testvér és feleség kötelességét a hazával szemben. Többen hazafias szavaltókkal gyűjtötték az emberekben a harszavú kedvet és közel járt már az idő az éjfélhez, amikor elcsendesült a város.

A harc térről.

A hadüzenet megtörténetével kezdetét vette a háboru viszony Szerbiával, mely a mai napig nagyobb eseményekben nem fejlődött ki. Apróbb partinenti csatározások voltak az előőrsök között. Majd amikor a szerbek fölrobantották a zimonyi vasúti hid szerbiai oldalát, **dunai flottánk megkezdte Belgrád ostromát, és a három monitor pusztító gránáttüze lerombolta a belgrádi erődítményeket.**

A monitorok és a tüzérség ágyutüzétől Belgrádban számos épület kigyulladt. A tűz különösen a Mihály-úton öltött nagy arányokat, úgy hogy néhány ház kivételével az egész lángokban áll. Az éjjel a belgrádi vámházból a szerbek több lövést tettek a monitorokra, amire ezek bombázni kezdtek, aminek következtében az épület csakhamar rombadőlt.

A hídnál elsőnek megsebesült Knerler János bécsi születésű főhadnagy, akit vakmerő katonának ismernek. Most már túl van minden veszedelmen. A golyót eltávolították. A megsebesült főhadnagy utásztsízt és 1911 május 1-e óta főhadnagy.

A Drina (a Száva mellékfolyója Szerbia és Bosznia határán) mellett kisebb csatározások folytak. A mi részünkről egy ember halt meg. A szerbek részéről mintegy tizen estek el. A szerb bandák hasztalan kísérletet tettek Bjeina nyugtalanítására.

Az Alkotmány gőzös ma hajnalban teljes gőzzel nekifutott a szerb partnak, ahonnan állandóan lövések érték a hajót, amely könnyebben megsérült és visszajött Zimonyba. Két civilhajós meghalt, egy könnyebben megsebesült.

A szerbek a Száva partján most épülő vasúti töltés mögül lőttek hadállásainkra. Csapataink viszonozták a tüzelést és hősiességgel tartották magukat.

Csütörtökön hajnalban 1 óra 30 perckor a Száva hídnál gépfegyvereink újra dolgozni kezdtek. A szerbek puskalövésekkel válaszoltak. A tüzérség tizenegy srappelt küldött Topcsiderbe. A monitorok is ágyuztak.

Segély az itthonmaradottaknak.

Nehéz idők járnak felettünk, de azok elviselését nagyon megkönnyíti az, hogy a mostani események, az emberi részvét és nagylelkűség szép példáit tárják elénk. Kezdjük ott, a honnan a humanizmusnak a dolog rendje szerint kiindulnia kell:

Szigetvár város hazafias előjárósága nevében Nagy Károly bíró és Vargha Sándor főjegyző folyó hó 30-án délután 4 órára a város színe-javából a hölgyeket és urakat értekezletre hívta össze azon célból, hogy a háboruba bevonult katonák itthon maradt segélyre szoruló, családtagjai felszegélyezésének módozatait megbeszélje. Az értekezletnek fényes eredménye lett. Ott mindjárt nagyobb összegű számos adomány tétetett le, melyekről legközelebb számot adunk. Ezen kívül jóléti bizottság alakult, az uri hölgyek a gyűjtést magukra vállalták s ennek minél célszerűbb keresztülvitelére a várost maguk közt felosztották és az értekezlethől kifolyólag a közönséghez kérelem intéztetett falragaszokon, mely — kit-kit tehetsége szerinti — adakozásra buzdít.

És ki nem hoz most szívesen áldozatot, mikor nemzeti becsületünköl, védelmünköl van szó?

A kérelem szövege a következő:

Kérelem

Szigetvár város T. közönségéhez!

A mozgósítás folytán bevonult katonák, honvédek és népfölkelők visszamaradt családjai között igen sok van olyan, ahol a legnagyobb nyomor ütötte fel tanyáját, ahol a kenyérkereső nélkül maradt feleség és apró gyermekek éheznek, ahol sürgős és állandó segítségre van szükség.

A segítség kötelessége mi reánk, itthonmaradottakra hárul és teljes tudatában vagyunk annak, hogy ezen magasztos kötelességnek, **amelynél ez időszertint magasztosabb kötelesség nincs**, Szigetvár város mélyen tisztelt közönsége a legnagyobb mérvben eleget is tesz!

A gyűjtés munkáját városunk nemes szívű hölgyei vállalták magukra, akik e célból felkeresnek mindenkit, hogy a mozgósítottak éhező családjaiknak szánt adományokat összegyűjtsék.

A segélyezésre a háboru egész tartama alatt szükség van.

A segélyezést csak akkor lehet ilyen módon teljesíteni, ha az itthon maradtak a háboru egész tartama alatt **minden hónapban** megadják azt, a mit e szent célra szántak.

Mély tisztelettel kérjük fel tehát Szigetvár város T. közönségét: **adakozzék mindenki e nemes célra, akár készpénzt, akár gabonát, lisztet és más élelmiszert és kötelezze magát mindenki, hogy a felajánlott adományt a háboru egész ideje alatt minden hónapban beszolgáltatja.**

A nyújtandó adományok amíg egyrészt biztosítják a bevonult véreink itthonmaradt nyomorral küzdő családjai megélhetését, másrészt megnyugvást ad a hazáért küzdő katonáknak, hogy családjukról gondoskodás történt és emiatt aggodniók nem kell!

Adakozzék tehát mindenki, akinek melegen érző szíve, nemes lelke van és hű fia az édes magyar hazának!

Szigetvár, 1914. július hó 30.

A segélybizottság nevében:

Vargha Sándor
főjegyző.

Nagy Károly
bíró.

Legujabb.

— A miniszterelnökségi sajtóirodának eredeti távirata a „Delsomogy“ részére. —

A trónörökös Budapesten.

(Aug. 1. Délután 5 óra.) Félhivatalosan jelentik: Károly Ferenc József trónörökös és neje, Zita főhercegné szony holnap vasárnap Budapestre érkezik. A trónörökös-pár elsősorban azért érkezik a fővárosba, hogy Ő Felsége megbízásából a király üdvözlését átadja a harcban induló csapatoknak, valamint Budapest székesfőváros közönségének, amely oly lelkesedéssel fogadta a háboru hírére és a magyar nemzet dinasztikus és hazafias érzelmeinek és teljes erővel áll a hadsereg mellé. A trónörökös-pár érkezése alkalmából Budapesten hivatalos fogadtatás nem lesz.

A trónörökös és neje vasárnap reggel 9 óra 35 perckor indulnak el Bécsből és délután 2 óra 35 perckor érkeznek meg a keleti pályaudvaron.

Budapestre a trónörökös-párt elfogja kisérni utján Lobkovitz herceg kamarai előljáró, Thun grófné főudvarmesternő és Nostitz udvarhölgy. A trónörökös-pár a budai várban száll meg és néhány napig Budapesten fog tartózkodni.

A főváros lakossága körében nagy örömet keltett a trónörökös-pár érkezésének híre és a közönség a mostani lelkes időkhez méltó melegséggel és ovációval készül fogadni Ő felsége küldötteit.

Japán Oroszország ellen.

(Aug. 1. Délután 5 óra.) Tokióból az a hír érkezik, hogy tegnap ott minisztertanács volt, a melyen japán elhatározta, hogy Oroszország bonyodalmait kihasználja a mondzsuri kérdéssel felvetésére és megoldására.

Franciaország belháboruja.

(Aug. 1. Délután 5 óra.) Franciaország helyzetéről és belbékéjéről igen nyugtalanító hírek érkeznek. Jaures híres szocialista képviselőt ma éjjel agyonlőtték.

HIREK.

— **Elmarad a megyegyűlés.** A f. hó 3-ikára kitűzött vármegyei évnegyedes közgyűlés az elrendelt mozgósítás folytán beállott rendkívüli viszonyokra való tekintettel elhalasztott. Miről a törvényhatósági bizottság tagjait azzal értesíti az alispán, hogy az új közgyűlési nap a körülményekhez utóbb fog kitűzteni.

— **Nyugdíjazott tanító.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Waldfogel Ferenc potonyi r. kath. iskolai tanítót nyugalomba helyezte.

— **A Szigetvári Vöröskereszt akciója.** A Vöröskereszt Egyesület „Szigetvár és Vidéke“ fiokjának választmánya dr. Rusa Ernő elnöklése mellett f. hó 1-én ülést tartott, melyen dr. Rusa Ernő indítványára egyhangulag kimondotta, hogy a tanfolyamot végzett ápolónői kar részére — bár ezeknek

a főispán és a központ kiküldöttjének jelenlétében történendő ünnepélyes felavatása csak szeptember hó elején történik meg — a már leérkezett karszallagok és oklevelek, tekintettel a váratlanul hirtelen kitűzött háborúra, kiosztotuk, hogy a netán érkezendő sebesültek körüli szakavatott ápolási teendők fenakadás nélkül végeztethessenek. Egyhangulag kimondotta továbbá a választmány azt is, hogy amennyiben a szükség úgy hozná magával azonnal újabb tanfolyamot nyit, melynek vezetése és oktatására dr. Rosenberger Alajos kórházi főorvos készséggel vállalkozott, a mely újabb tanfolyamra ha szükség nem lenne ez idő szerint, az esetben csak a jövő tavasszal nyitattik ismét meg. Végül pedig a választmány az újabb taggyűjtést is elhatározta s ezt a hölgytagok nagy lelkesedéssel magukra vállalták.

— **Az élelmiszeruzorások ellen.** Egyre több és több hírt kapunk arról, hogy gonosz és lelketlen kofák és kereskedők még a mostani nehéz időt is arra akarják felhasználni, hogy jogosulatlan hasznot szerezzenek és felverik az élelmiszerek árát. A közönség vegye tudomásul, hogy azért, a miért háboruban állunk, a polgári hatóságok éppen úgy dolgoznak, mint azelőtt, éppen olyan hatáskörüik és hatalmuk van a városi és közelelmezési kérdésekben, tehát egész nyugodtan és habozás nélkül jelentse fel mindenki azt, a ki visszaél a jelen pillanatokkal és tulhajtja az árakat. A hatóság a legenergiusabban talál módot, hogy ezeket a lelketlen szíjpolozókat megbüntesse.

— **A loávatás.** — *Gazdák figyelmébe!* Szigetváron tegnap reggel 5 órakor vette kezdetét, amikor is Szigetvár és Hobol községekből a felhajtott lovak közül 10 darabot vásároltak meg. A mai napon Kistamási, Merenye, Molvány, Nemeske, Tótszentgyörgy Bűrüs, Endrőcz, Magyarujfalu, Teklafalu és Várad kerülnek sorra, 3-ikán: Almáskeresztur, Mozsóg, Szulimán, Zsibót, Almamellék, Boldogasszonyfa, Szt-László, 4-ikén: Magy. Lukafa, Somogy hárságy, Vásárosbéc, M. Lad, N. Lad, Patosfa. A többi alább következő községek, melyek közül 5-ikére Basal, Pata, Poklosi, S. Apáti, S. Hatvan és S. Viszló, — valamint 6-ikára: Kis és Nagy dobsza, Gy. Mellék, N. Ujfalu, Peterd, Szörény, Zádor, ugyszintén 7-ikére Drávafok, Dravakeresztur, Sztára, Markócz és Révfa községekre nézve csak a honvédelmi miniszter utasítására tartják meg a loávatást, amiről még idejekorán értesítenek a községek, hogy meg lesz-e tartva vagy nem.

— **A magántáviratok és a mozgósítás.** Tekintetes Szerkesztőség! Kérem szíveskedjék becses lapja olvasóit figyelmeztetni, hogy az elrendelt mozgósítás folytán az olyan magántáviratokat, melyek részben, vagy egészben titkos (összebeszél, betűjegyes vagy számjegyes) nyelven vannak szerkesztve, továbbá az olyan közértelmi nyelven szerkesztett magántáviratokat, melyek a kereskedelmi nyelvnek rövidített kifejezéseit, vagy kereskedelmi jelzéseit tartalmazzák, vagy amelyekben katonai vonatkozású adatok fordulnak elő, a posta- és távirtdahivatalok nem vehetnek föl, ha pedig tévedésből mégis felvették, nem továbbíthatnak és nem kézbesíthetnek. Pécs, 1914 július 30-án. Dr. Forgon.

— **Nincs előadás a moziban.** A helybeli Zrínyi mozgósínház tulajdonosai ez uton értesítik a t. közönséget, hogy tekintettel a háborus időre, a mai napon előadást nem tartanak.

— **Országos vásárunk.** A porciunkulái országos vásárunk holnap hétfőn és kedden lesz megtartva.

— **Mindenkit szerb kémnek néznek most** nemcsak nálunk, de mindenütt. — Pénteken délután ugy 5 óra tájban Nagy János bolykai lakos jelentette a szigetvári rendőrségen, hogy a bolykai erdőrészen három gyanús alak heverészik a fűben és tésképet nézeget. A rendőrség jelentése folytán György Deák járásörrmester két katonára és egy csendőrrrel kocsin rögtön a helyszínre hajtatott, ahol tényleg három 20—22 év körüli fiatalembert találtak a fűben heverészve, kiket gyalog Szigetvárra kísérték, a hol is kitűnt, hogy az illetők sohasem voltak szerb kémek, hanem tisztességes porosz alátvalók foglalkozásukra nézve nyomdászsegédek, kik Pécsről jövet Nagykanizsára indultak turista utra és a tésképet tanulmányozták. Természetesen kellő igazolás után szabadon bocsájtottak. Érdekes, hogy ezután Fuchs György nyomdász és Társai ellátogattak a helybeli részvénytársaságba, hol vígan mesélték el kalandjukat és annak emlékére, hogy őket Szigetvár fő utcáján végig kísérték, majd az összes báró Biederman utcai képes levelezőlapokat nagyszámban összevásárolták és ezután szívélyes bucsut véve tovább folytatták vándor utjukat.

— **A vasárnapi munkaszünet felfüggesztése.** A kereskedelmi miniszter a hadi állapotra való tekintettel a törvényes munkaszünetet augusztus 2. és 9-ére eső vasárnapokra és az ezeket követő hétfői napok reggeli óráira az 1891. évi XIII. t.-c. hatálya alá tartozó mindennemű munkázemre és elárusításra felfüggesztette.

— **A vasuti vonalak őrzése.** Egyes vasuti vonalak őrzése katonaságra bízván, a közönség saját érdekében legszélesebb körben figyelmeztetendő, hogy katonai örök egyszerű felszólításának feltétlenül azonnal tegyenek eleget, mert ellenkező esetben azonnal fegyvert használnak. Belügyminiszter.

— **Cigány, mint szerb kém.** Szerdán egy katonai őrző Kaposváron letartóztatta Lakatos József szigetvári kolompár-cigányt, kit szerb kémnek néznek. Bekísérték a rendőrségre, ahol Sipos János rendőrbiztos megállapította, hogy Lakatos József nem kémkedni jött Kaposvárra, hanem fogházban levő feleségét ment meglátogatni. Mindazonáltal letartóztatták, mert kiderült, hogy katonaszökevény. Átadták a katonai hatóságnak.

— **Mekkora Somogy állatállománya?** Somogyvármegye alispánja nyilvánosságra hozta a tavaszi állatösszeírása eredményeit. E szerint 16 73.389, szarvasmarha 182.281, sertés 337.967, juh 203.009 és bivaly 325 darab van Somogyban.

— **Milyen idő várható?** A meteorológiai intézet jelentése szerint, változatlanul felhős időjárás várható hősiyedéssel, helyenkint zivatárral és esővel.

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co cégtől Tetschen a Elbe egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! — Darabja 80 fillérről kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb.

Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

— **Aratósztrájk.** Nádossy István boldogasszonyfai földbirtokos Margita pusztáján csütörtökön az uradalmi cselédek strájkba léptek. Jelentés folytán Nagy Árpád szigetvári szolgabíró a helyszínen kiszállt és érélyes, valamint békéltető közbenjöttével a sztrájkolókat munkába állottak.

A takarékpénztárak és a közönség.

A bankokban és takarékpénztárakban szép csöndesen megy az üzlet a maga megszokott útján. Mindenütt teljes rend és nyugalom. Szerdán már pontosan meg lehetett állapítani, hogy a betéteikért jelentkező kismemberek száma erősen megcsappant. Ami hát természetes is, mert túlnyomó részt a katonasághoz bevonulókat és ezeknek hozzátartozói vették ki pénzüket és előrelátható volt, hogy ezek kielégítésével megszűnik a nagy tolongás a bankok pénztárainál.

Örömmel konstatálhatjuk, hogy a közönség körében a betétek miatt való nyugtalan-ságnak semmi nyoma. Az annexió krízis alatt s azt követő izgalmas esztendőben mindenki rájött, hogy a takarékpénztárak és bankok trezorjaiban lévő pénz a lehető legjobb helyen van és nem az őrzi legbiztosabban a pénzt aki hazaviszi és eldugja a szalmazsákba, meg a ládafiába, hanem az, aki rábizza megtakarított tőkéinek kezelését a jól megalapozott és becsületes pénzügy-vezetkekre. Ma már senki nem hiszi el azt a babonát, hogy háboru ezetén a hódító ellenség ráteheti a kezét a takarékokban őrzött idegen pénzekre. Mindenki tudja, hogy ez egészen ostoba mese, mert nemzetközi jog védi mindenki ellen az ilyen pénzeket. Ma már nem ül fel senki olyan naiv állításoknak, hogy az állam szükség esetén egyszerűen ráteheti a kezét idegen embereknek takarékpénztárakban őrzött pénzére. Mindenki tudja, hogy ez abszurd beszéd.

A publikum ezekben az izgalmas időkben igazán dicséretreméltó higgadságot tanusít. Igaz, hogy a maga érdekeit szolgálja vele és az ellenkező eljárással csak magának okozna bajokat, De viszont az annexió idején olyan sok kellemetlenséget és zavart okozott a lelkiismeretlen emberektől felriasztott kisbetevőknek alap nélkül való nyugtalanodása, hogy mégis elismeréssel kell most megemlékezni az ország takarékos népéről, mely józanul és higgadtan ítéli meg a szituációt és ezzel is hozzájárul, hogy a háboru okozta gazdasági bajok nagyobb megrázkódtatásokat ne idézzének elő.

Felelős szerkesztő: BÁRVÁRTH GYULA.

Gabona-piacz.

Fuchs A. Fia gabonakereskedő jelentése szerint

Árak 50 kilogrammonként értendők.

Szigetvár, 1914. július 31-én.

Buza	—	K	12.10	12.20
Rozs	—	„	8.60	8.80
Árpa	—	„	6.50	6.60
Zab	—	„	6.60	6.80
Tengeri	—	„	6.70	6.80
Tengeri augusztusi	—	—	—	—
Bükköny	—	—	—	—
Bab	—	—	—	—
Tökmag	—	—	—	—

Terménynyitási jelentés.

A HÁBORU MIATT ZÁRVA.

Kiadóhivatali üzenet.

Hirdető, Pécs. Kérésére értesítjük, hogy lapunk hetenkint egyszer, minden vasárnap jelenik meg és vidékünkön a legnagyobb elterjedtségnek örvend.

HIRDETÉSEK.

Faeladás.

A csertői hitbizományi uradalom vitorági erdejéből 15—1600 kbméter (erdei) hasáb és 4—500 kbméter botfa eladó. A fa bükk- és kevés cserfa, szép minőségű, az erdőn átveendő.

Ajánlatok: **Uradalmi Intézőséghez** kéretnek **Csertő**, u. p. Szigetvár.

Haszonbérbeadás.

A csertői hitbizományi uradalomhoz tartozó, 408 m. h., 193 öl kiterjedésű

Hárstapuszta, prima birtok

mely közvetlen Csertő vasuti megálló-nál és a köves ut mellett fekszik s kellő számú jókarban lévő gazdasági épületekkel rendelkezik, 1914. év október hó 1.-étől kezdve haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítással szolgál

a **Csertői Uradalom Intézősége**
u. p. Szigetvár.

Kiadó lakás!

A Rákóczi-utca 10. számú házban

egy 4 szobás lakás

mellékhelyiségekkel, október hó 1-ére kiadó.

Bővebbet a tulajdonosnál.

Házak eladása.

Több ház uri családok részére, minden kényelemmel ellátva, előnyös feltételekkel eladók.

Kisebb nagyobb bérházak, 10—12 percent jövedelmet hoznak, olcsón eladók.

Üzletek, kocsimák és vendéglők bérbe, vagy örök áron eladók.

Mezővárosban, ahol hetivásár és országos van 13 hold föld és kert, 900 négyszögöl belsőség, téglá és cserepes épülettel 14.000 koronáért eladó. Kevés pénz kell hozzá.

Hat községgel körülvéve egy jóforgalmu malom vízerőre és motorberendezéssel új modern őrléssel, 8 hold földdel a malom körül, 1 1/2 hold buza, 1 hold árpa, 2 1/2 hold kukoricás, 1 hold burgonya, a többi mással van bevetve. — 14 ezer koronáért eladó terméssel együtt. Kevés pénz kell hozzá.

Kölcsönök házakra, földekre, előnyös feltételek mellett.

Kölcsöniroda, Pécs, Hal-tér 1.

:: KOVÁCS PÁL. ::

Kollarit börlemez

Kaucsok compositióval bevont szagtalan fedéllemez. A jelenkor legtar-tósabb tetőlemeze Régi zsindeletetők átfedésére kiválóan alkalmas.

Főelárusító:

Singer Ármin fakereskedő Szigetvár.

Az üzlet áthelyezése és költözködés miatt mélyen leszállított árak!

Az összes raktáron levő áruk bámulatos olcsón árusítatnak. ■■■

PAUNZ ADOLF

≡ ideiglenes üzletében ≡

PÉCS,

az új városházával szemben.

FOG huzást
tömést
kezelést
ápolást

== teljesen fájdalom nélkül végez ==

Fodor L. Lajos

vizsgázott fogtechnikus

Kaposvár, Korona-utca 10. sz.

58431. sz. m. kir. szabadalom. Az el-
törhetetlen, egy darabból öntött kézi
faragásu aranyhidak, fogak, koronák,
csapfogak stb. Magyarországon egyedül
jogosított készítője.

Kétévtizedes működésről több hatóságt hivatalos elismerőokmány.

Papnövelde elosztikus
Pipósarok

PAPNÖVELDE

figyelje
meg
TARTÓSSÁGÁT

A n. é. szülők =
figyelmébe!

Első Pécsi Leány-Internátus.

Folyó évi szeptember 1-én a mo-
dern kornak és higiéniának megfelelő
leány-internátus

nyílik meg Pécsen, hol bármely pécsi
iskolát látogató leánynövendék uri
ellátásban és gondos nevelésben ré-
szesül.

Gyönyörű, egészséges helyen; tágas
háló- és munkatermek. Szép kert stb.

Növendékek csak korlátozott számban
vétetnek fel.

Különösen a 3 éves, érettségi képe-
sítéssel bíró városi női kereskedelmi
tanfolyam ajánlatik a n. é. szülők
figyelmébe!

Prospektust küld és bármely kér-
désre díjmentesen válaszol

özv. Werner Szeréna

a leányinternátus igazgatónöje

==Pécs, Papnövelde-utca 4.==

Hirdetéseket

jutányos áron vállal a Kiadóhivatal.

586/1914. vhsz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közzhírom, hogy
a szombathelyi kir. járásbíróság 1914. V.
57/1. sz. végzésével Weiner Samu szombat-
helyi lakos végrehajthatók javára 42 K 30 L
fillér tőke és járuléka erejéig elrendelt
kielégítési végrehajtás fogamatosításakor
végrehajtást szenvedőnél lefoglalt 77 kor-
nára becsült ingóságokra u. m.: varrógép
és egyéb bűráruk a szigetvári kir. járásbí-
róság 1914. V. 294/3. sz. végzése folytán
az árverést elrendelem s annak fentnevezett
végrehajtható 42 korona tőke, ennek 1913.
évi október hó 1 napjától járó 5% kamata,
s eddig összesen 30 kor. 80 fillérben bíró-
lag már megállapított költség követelése,
valamint a többi kielégítésre jogosult alap-
és felülfoglaltatók követelése erejéig al-
peres lakasan Bareson leendő megtartására
határodóul **1914. évi július hó 25 ik nap-
jan délelőtt 11 óráját** tűzöm ki, mi-
kor a fenti ingóságokat a legtöbbet igérő-
nek készpénz fizetés mellett becsörtéken
adul is eladom.

Felhívom mindazokat, kik a befolyandó
vételéből a végrehajtható követelését meg-
előző kielégítéshez jogot tartanak, amennyi-
ben korábbi zálogjoguk a végrehajtási
jegyzőkönyvből ki nem tűnik, igényüket az
árverés megkezdéséig nálam írásban vagy
szóval jelentsék be.

Szigetvár, 1914. évi július hó 10. napján.

Masicza Ferencz,
kir. bír. vhtó.

Tanoncnak

felvétetik egy 14. életévét betöltött, legalább
két középiskolát végzett, jó családból való fiu
a Szigetvári Könyvnyomda Részv.-társaságnál.

Szigetvári Könyvnyomda és Lapkiadó Részv.-Társ.

Kereskedelmi, vállalati,
ipari, gazdasági nyom-
tatványok jutányos és
pontos kivitele
Könyvkötészet,
Könyv-, papir-
és írószer-kereskedés.

A „Délsomogy“
kiadóhivatala.

